

Algemene toetstechnische eisen De groene standaard (Model 5) voor examenstandaarden kwalificatiedossiers vanaf cohort 2012-2013

Inleiding

Deze 'Algemene toetstechnische eisen De groene standaard' gelden voor examenstandaarden van cohort 2012-2013. In dit cohort is in het model van de examenstandaarden een wijziging doorgevoerd. De eindbeoordeling vindt plaats volgens een driepuntschaal (goed, voldoende, onvoldoende). Tevens heeft De groene standaard voor diverse uitstromen opdrachten voor aanvullend bewijsmateriaal ontwikkeld.

Deze Algemene toetstechnische eisen zijn bedoeld voor iedereen die betrokken is bij de inrichting en uitvoering van proeven van bekwaamheid. En natuurlijk voor iedereen die daar meer van wil weten.

Uitgangspunt is dat deze toetstechnische eisen voor deelnemers goed leesbaar zijn. Daarom is zoveel mogelijk gekozen voor de jij-vorm.

We vertrouwen erop dat deze toetstechnische eisen daarmee ook duidelijk zijn voor assessoren, docenten, praktijkopleiders en anderen.

Inhoudsopgave

	pagina
Inleiding, Inhoudsopgave en Versiebeheer	1
1. Wat is een proeve van bekwaamheid?	2
2. Het afleggen van een proeve van bekwaamheid	3
3. De uitvoering van de proeve van bekwaamheid	4
4. De beoordeling van de proeve van bekwaamheid	5
5. Uitvoeropties voor proeven van bekwaamheid	6
6. Het criteriumgericht interview, wat is dat?	7
7. Beoordelingsprocedure	8
8. Het criteriumgericht interview, de START-methode	9
Bijlage 1: Authenticiteit bij proeven van bekwaamheid	10

Versiebeheer

De algemene toetstechnische eisen van De groene standaard zijn door het bestuur vastgesteld. Wijzigingen worden aangeduid met een versie ophoging.

Versie	datum	van toepassing op	Wijzigingen vorige versie
5.1	01-09-2012	Examenstandaarden vanaf cohort 2012-2013	Introductie van Model 5: - eindoordeel van kerntaken en proeve op basis van een driepuntschaal (goed, voldoende, onvoldoende) - De groene standaard heeft opdrachten voor aanvullend bewijsmateriaal beschikbaar.

1. Wat is een proeve van bekwaamheid?

Afleggen van een proeve van bekwaamheid

Als je klaar bent met een bepaald leertraject, zul je een proeve van bekwaamheid moeten afleggen. In die proeve van bekwaamheid laat je zien dat je het beroep of een onderdeel van dat beroep beheerst. Een proeve van bekwaamheid is dus een examen waarbij de beroepspraktijk centraal staat. Soms duurt een proeve een halve dag, soms wel enkele weken. Zo'n lange periode kan noodzakelijk zijn. Het beroep is dan zo veelzijdig, dat je een lange periode nodig hebt om te kunnen laten zien dat je alle aspecten van het beroep beheerst. Tijdens de proeve word je beoordeeld door twee assessoren (beoordelaars), bij voorkeur één van school en één uit de beroepspraktijk.

Waarom een proeve van bekwaamheid?

Je wordt opgeleid voor een beroep. Na je opleiding moet je kunnen werken binnen de beroepspraktijk. Die beroepspraktijk is veelzijdig en geen dag hetzelfde. Het ene bedrijf is het andere niet. De ene klant is de andere niet. De ene dag regent het en de andere dag schijnt de zon. De werkdruk verschilt van seizoen tot seizoen en in sommige beroepen van dag tot dag. Je moet je dus staande kunnen houden in die beroepspraktijk. Ook op momenten dat het spannend wordt en de werkzaamheden niet verlopen zoals volgens de boekjes zou moeten. Dan blijkt pas of je een goede beroepsbeoefenaar bent. En dat moet je tijdens de proeve van bekwaamheid aantonen.

De examenstandaard

In de examenstandaard staan de eisen beschreven die aan de uitvoering van een proeve van bekwaamheid gesteld worden. De examenstandaard bestaat uit een aantal onderdelen:

- de kritische beroepssituatie

De kritische beroepssituatie is een beschrijving van het beroep. Daarin staan de belangrijkste activiteiten van het beroep beschreven. Ook staat erin welke onverwachte omstandigheden je in het beroep tegen kunt komen. Kortom, wat er in dit stadium van je opleiding van je verwacht mag worden. In jouw proeve van bekwaamheid zul je te maken krijgen met het beroep zoals dat in de kritische beroepssituatie is beschreven.

- het beoordelingsformulier

Het beroep bestaat uit verschillende onderdelen, werkprocessen genoemd. In het beoordelingsformulier zijn de werkprocessen beschreven die horen bij de kritische beroepssituatie. Voor elk werkproces is het resultaat beschreven. Door middel van prestatie-indicatoren wordt beoordeeld of je de werkprocessen beheerst. In het beoordelingsformulier staat hoe de prestatie-indicatoren worden beoordeeld. Ook staan de regels vermeld waarmee vastgesteld wordt of je wel of niet geslaagd bent.

- toetstechnische eisen in de examenstandaard

In de toetstechnische eisen staat vermeld:

1. *Wat het doel van de proeve is en waaruit die bestaat*
2. *Hoe lang de proeve minimaal moet duren*
3. *Welke eisen er gesteld worden aan de examensituatie*
4. *Informatie voor deelnemer en assessoren*
5. *De wijze waarop de proeve beoordeeld wordt*
6. *Bijzonderheden over de proeve*

Naast de toetstechnische eisen zoals die in de examenstandaard vermeld staan, zijn ook altijd deze 'Algemene toetstechnische eisen van De groene standaard' van toepassing.

2. Het afleggen van de proeve van bekwaamheid

Uit de examenstandaard weet je welke eisen er aan de proeve van bekwaamheid gesteld worden. Zorg ervoor dat je die eisen kent. Daarnaast krijg je van de examencommissie een ingevuld inrichtingsplan. Daarin staan alle bijzonderheden van de proeve die jij moet afleggen.

Tijdens de proeve werk je in het beroep. Je doet het werk zoals dat in de examenstandaard is beschreven. In het praktijkdeel observeren assessoren je tijdens je werk. Ze beoordelen de uitgevoerde werkprocessen aan de hand van de prestatie-indicatoren die in het beoordelingsformulier staan.

Het inbrengen van aanvullend bewijsmateriaal

Soms zal bij de voorbereiding van de proeve duidelijk worden dat bepaalde werkprocessen en/of prestatie-indicatoren niet in de proeve beoordeeld kunnen worden. Meestal komt dat omdat de examenlocatie voor die werkprocessen/prestatie-indicatoren niet geschikt is. Of omdat ze op het moment van de proeve niet voorkomen op de examenlocatie.

Vanuit De groene standaard zijn er voor een aantal uitstromen en voor een aantal werkprocessen opdrachten voor aanvullend bewijsmateriaal beschikbaar. Het is ook mogelijk dat het aoc een eigen opdracht gebruikt.

Bij een proeve breng je dus soms aanvullend bewijsmateriaal in uit je examendossier. Dat lever je van tevoren in bij de assessoren. De assessoren zullen dan eerst vaststellen dat deze producten/resultaten inderdaad van jou zijn en niet door iemand anders gemaakt zijn. Vervolgens kunnen ze deze producten/resultaten gebruiken bij de beoordeling van de proeve.

Het op deze wijze inbrengen van aanvullend bewijsmateriaal voor de proeve is aan bepaalde regels gebonden. De kernactiviteiten zoals beschreven in de kritische beroepssituatie van de examenstandaard zullen altijd in de proeve moeten plaatsvinden¹. En deze zullen dus ook in de proeve beoordeeld moeten worden. In het inrichtingsplan zal concreet moeten worden aangegeven welke producten als aanvullend bewijsmateriaal ingebracht worden in de proeve².

Criteriumgericht interview (alleen voor niveau 3 en 4)

Bij een proeve op niveau 3 en 4 wordt er naast het werken in de praktijk, meestal ook nog een criteriumgericht interview afgenomen. Een proeve op niveau 1 en 2 kent geen criteriumgericht interview.

Bij sommige prestatie-indicatoren zullen de assessoren je dan pas beoordelen na het criteriumgericht interview. Dit is een afsluitend gesprek dat de assessoren met jou voeren. In het beoordelingsformulier is aangegeven welke prestatie-indicatoren daarbij besproken worden. Het zijn die prestatie-indicatoren waarbij een interpretatie of een analyse van jou verwacht wordt. Of waarbij je een toelichting moet geven bij keuzes of overlegsituaties uit het praktijkdeel.

Het criteriumgericht interview is niet bedoeld als mondeling examen over theoretische kennis of praktische vaardigheid.

¹ Het is de verantwoordelijkheid van het aoc om te zorgen voor een juiste balans tussen dat wat in de proeve beoordeeld wordt en dat wat via aanvullend bewijsmateriaal uit het examendossier beoordeeld wordt.

² Het aoc zal aanvullend bewijsmateriaal zelf op standaard 3 en 4 moeten verantwoorden naar de inspectie.

3. De uitvoering van de proeve van bekwaamheid

Een proeve van bekwaamheid wordt uitgevoerd en beoordeeld volgens de toetstechnische eisen. Dit document beschrijft de toetstechnische eisen zoals die voor alle proeven van bekwaamheid gelden. In de examenstandaard die bij jouw proeve hoort, kun je die ook terugvinden. In de examenstandaard staan ook enkele bijzonderheden die alleen voor jouw proeve gelden. De toetstechnische eisen hebben met de volgende punten te maken:

1. Duur van de proeve van bekwaamheid
2. Uitvoeringsoptie
3. Eisen aan de examensituatie
4. Informatie voor deelnemer en assessoren

Deze eisen worden hieronder verder toegelicht.

1. Duur van de proeve van bekwaamheid

Een proeve van bekwaamheid duurt in verhouding lang. Soms een dag, soms wel twee weken. Dat is nodig om ervoor te zorgen dat je voldoende mogelijkheden krijgt om alle activiteiten uit de kritische beroepssituatie te laten zien. En ook om ervoor te zorgen dat je met voldoende moeilijke situaties te maken krijgt. Situaties die passen bij jouw niveau en zoveel mogelijk lijken op de echte beroepspraktijk.

2. Uitvoeringsoptie

In de examenstandaard wordt aangegeven welke uitvoeringsoptie van toepassing is. De uitvoeringsoptie geeft aan waar en op welke manier de proeve van bekwaamheid uitgevoerd moet worden.

In de meeste gevallen is er sprake van uitvoeringsoptie 1. Dit betekent dat de proeve van bekwaamheid zoveel mogelijk overeenkomt met de echte beroepspraktijk. Meestal is dit op een bedrijf. Je kunt op dit bedrijf de activiteiten uit de kritische beroepssituatie uitvoeren.

Bij uitzondering is er sprake van een andere uitvoeringsoptie. De beschrijving van die opties vind je op pagina 6.

3. Eisen aan de examensituatie

In de examenstandaard wordt aangegeven welke minimum eisen er aan de inrichting van de examensituatie (het bedrijf) gesteld worden. Daarin wordt aangegeven wat er in elk geval gedaan moet worden en aan welke eisen het bedrijf moet voldoen zodat je er de proeve kunt afleggen.

4. Informatie voor deelnemer en assessor

Zowel jij als de assessoren krijgen voorafgaand aan de proeve een kopie van het inrichtingsplan dat door de examensecretaris ingevuld en ondertekend is. In het inrichtingsplan is aangegeven hoe jouw proeve daadwerkelijk uitgevoerd wordt.

4. De beoordeling van de proeve van bekwaamheid

Tijdens de proeve word je bekeken (geobserveerd) en beoordeeld door ten minste twee assessoren (beoordelaars). Meestal is de één is een docent en komt de ander uit de beroepspraktijk. De assessoren volgen onderstaande werkwijze.

- Het beoordelen tijdens praktijkdeel van de proeve
De assessoren komen kijken als je aan het werk bent. Zij letten op de manier waarop jij je werk doet en op de resultaten van je werk. Ze beoordelen of je de werkprocessen beheerst. Dat doen ze aan de hand van de prestatie-indicatoren.
  - Het beoordelen tijdens het criteriumgericht interview (alleen bij de meeste examenstandaarden van niveau 3 en 4)
Bij sommige prestatie-indicatoren is het voor assessoren niet mogelijk om uitsluitend door observeren in het praktijkdeel tot een oordeel komen. In die gevallen komen deze prestatie-indicatoren aan de orde tijdens het criteriumgericht interview. Na het criteriumgericht interview word je beoordeeld op de prestatie-indicatoren die besproken zijn.
  - Ingebrachte producten/resultaten uit je examendossier
Sommige werkprocessen/prestatie-indicatoren zullen de assessoren beoordelen aan de hand van aanvullend bewijsmateriaal dat je ingebracht hebt uit je examendossier. Zie daarvoor ook pagina 3 van dit document.
  - Het beoordelen van een proeve die lang duurt
Sommige proeven duren betrekkelijk lang. Assessoren zullen voldoende tijd nemen om zelf goed te kunnen observeren. Toch zal het bij lange proeven voorkomen dat de assessoren niet alle onderdelen zelf hebben kunnen observeren. In dat geval kunnen de assessoren de opdrachtgever / begeleider van de proeve raadplegen over het verloop van de proeve. Bij sommige proeven zal de opdrachtgever / begeleider van de proeve ook de praktijkassessor zijn; in dat geval doet zich dit probleem niet voor.
  - Het resultaat van de proeve
Assessoren kruisen aan of een werkproces voldoende of onvoldoende is. Ze doen dat aan de hand van de prestatie-indicatoren. Assessoren zijn verplicht om een onvoldoende werkproces toe te lichten.
In het beoordelingsformulier is aangegeven hoeveel prestatie-indicatoren per werkproces en hoeveel werkprocessen per kerntaak voldoende moeten zijn. En ook staat er waar je aan moet voldoen om de kerntaak met een 'goed' af te sluiten.
Aan de hand hiervan kunnen de assessoren vaststellen of je de proeve hebt behaald of niet. De proeve als geheel kun je afsluiten met goed, voldoende, of onvoldoende.
- Na afloop zullen de assessoren je vragen het ingevulde beoordelingsformulier te ondertekenen. Dit betekent dat je kennis hebt genomen van de uitslag.
- Afwijkend verloop van de proeve
Aan het eind van de proeve verklaren de assessoren of de beoordeling van de proeve is uitgevoerd volgens het Inrichtingsplan. Als dit niet zo is, geven zij aan wat er niet volgens plan is beoordeeld. Zij stellen dan geen resultaat voor de proeve vast. De examencommissie zoekt zo mogelijk een aanvullende of vervangende examenopdracht en/of stelt het definitieve resultaat vast.

5. Uitvoeringsopties voor proeven van bekwaamheid

Een proeve van bekwaamheid wordt uitgevoerd volgens een bepaalde uitvoeringsoptie. Meestal is dat een authentieke examensituatie (optie 1), soms is dat simulatie (optie 2). De vereiste uitvoeringsoptie is te vinden in de toetstechnische eisen van de examenstandaard.

Uitvoeringsoptie 1

De proeve van bekwaamheid vindt in een authentieke examensituatie plaats. Vaak betekent dat binnen een bedrijf. In ieder geval is het een situatie die zoveel mogelijk overeenkomt met de echte beroepspraktijk. Bijlage 1 'authenticiteit' geeft aan welke eisen er gesteld worden aan een authentieke examensituatie.

Uitvoeringsoptie 2

De proeve van bekwaamheid vindt plaats in een nagebootste omgeving (simulatie). In de examenstandaard staat dan onder de eisen aan de examensituatie vermeld wat je in ieder geval in de simulatie moet uitvoeren. Daarin staan ook eisen vermeld die aan de simulatie-omgeving gesteld worden.

Indien het mogelijk is om de proeve in authentieke context (uitvoeringsoptie 1) af te nemen heeft dit de voorkeur. Bij uitvoering volgens optie 1 in plaats van optie 2 hoeft het aoc de proeve niet zelf te verantwoorden.

6. Het criteriumgericht interview, wat is dat?

Meestal vindt er bij niveau 3 en 4 een criteriumgericht interview plaats. De assessoren moeten jou beoordelen bij de uitvoering van de proeve van bekwaamheid. Bij sommige prestatie-indicatoren is het voor assessoren niet mogelijk om alleen door observeren in het praktijkdeel tot een oordeel komen. Ze voeren dan een gesprek met jou om tot een goed oordeel te kunnen komen. De officiële naam daarvan is criteriumgericht interview.

Het criteriumgericht interview is een gesprek tussen jou en de assessoren.

In het criteriumgericht interview kunnen de assessoren over de volgende dingen vragen stellen:

- Ze kunnen je vragen hoe je een bepaalde analyse hebt gemaakt in het praktijkdeel.
- Ze kunnen je vragen hoe je bepaalde gegevens of situaties hebt geïnterpreteerd.
- Ze kunnen je vragen waarom je bepaalde keuzes hebt gemaakt in het praktijkdeel van de proeve.

7. Beoordelingsprocedure

1. De beoordelingsprocedure

- a. De beoordeling vindt plaats door 2 assessoren, bij voorkeur een schoolassessor en een bedrijfsassessor. Zij voeren de uitvoering van het praktijkdeel (gedeeltelijk) bij en voeren, indien van toepassing, samen een criteriumgericht interview met de deelnemer.
- b. Alle werkprocessen worden beoordeeld aan de hand van de prestatie-indicatoren zoals die in het beoordelingsformulier vermeld staan.
- c. Sommige prestatie-indicatoren zijn onderwerp van gesprek tijdens het criteriumgericht interview. Het beoordelingsformulier geeft aan om welke prestatie-indicatoren het hierbij gaat.
- d. In het beoordelingsformulier is aangegeven wanneer een werkproces voldoende is en wanneer de deelnemer voor de proeve is geslaagd (de cesuur). Assessoren zijn verplicht om een onvoldoende werkproces toe te lichten.
- e. Op het beoordelingsformulier geven de assessoren het resultaat voor elke kerntaak (goed, voldoende, onvoldoende) en het resultaat van de proeve aan (goed, voldoende, onvoldoende).
- f. Soms worden er aanvullende producten uit het examendossier van de deelnemer ingebracht als bewijsmateriaal voor de proeve. In dat geval stellen de assessoren de echtheid (de authenticiteit) van het product vast en kunnen ze het gebruiken bij hun beoordeling.
- g. Bij proeven die langer dan één werkdag duren, geldt het volgende. Als de assessoren zelf niet alles hebben kunnen observeren, kunnen ze de opdrachtgever/begeleider bij de proeve om aanvullende informatie vragen over het verloop van de proeve. Deze informatie kunnen de assessoren gebruiken bij hun beoordeling.
- h. De assessoren verklaren aan het eind van de proeve of de beoordeling van de proeve is uitgevoerd volgens het Inrichtingsplan. Als dit niet zo is, geven zij aan wat er niet volgens plan is beoordeeld. Zij stellen dan geen resultaat voor de proeve vast. De examencommissie zoekt zo mogelijk een aanvullende of vervangende examenopdracht en/of stelt het definitieve resultaat vast.

2. Afronding van de beoordeling

- a. Het resultaat van de proeve van bekwaamheid wordt vastgelegd op het beoordelingsformulier, waarna de assessoren voor dit resultaat tekenen.
- b. De deelnemer ondertekent het beoordelingsformulier voor kennisname van het resultaat van de proeve van bekwaamheid. De deelnemer ontvangt hiervan een kopie.
- c. De assessoren leveren het volledig ingevulde beoordelingsformulier binnen twee werkdagen in bij de secretaris van de examencommissie.

8. Het criteriumgericht interview, de START-methode

Meestal vindt er bij niveau 3 en 4 een criteriumgericht interview plaats. Bij veel onderwerpen die in het criteriumgericht interview aan bod komen, zullen de assessoren de zogenaamde START-methode volgen. Dat betekent dat ze beginnen met een concrete situatie die is opgevallen tijdens het praktijkdeel van de proeve van bekwaamheid. Dit kan bepaald gedrag of een bepaald product zijn dat assessoren hebben gezien. Dit nemen ze als vertrekpunt voor vervolgvragen. Het schema geeft toelichting op de START-methode.

STAR(T)	Mogelijke vragen
1. Situatie	<p>Benoem een concrete situatie uit het praktijkdeel van de proeve.</p> <p>De assessoren kunnen tijdens de uitvoering van het praktijkdeel zelf zo'n concrete situatie gezien hebben. Ze kunnen jou ook vragen zo'n situatie te benoemen, bijvoorbeeld door je te vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer vond je het spannend worden? • Wanneer liep het anders dan je had verwacht? • Maar ook: Wanneer liep het juist beter dan je had verwacht?
2. Taak	<p>Wat was jouw taak in deze situatie?</p> <p>Andere vragen die de assessoren hierbij kunnen stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarom was het belangrijk om deze taak uit te voeren? • Was er (g)een reden om je taak te wijzigen? • Wat was de taak van andere betrokkenen (collega's)?
3. Actie	<p>Welke actie heb je in deze situatie ondernomen om je taak uit te voeren?</p> <p>Andere vragen die de assessoren hierbij kunnen stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarom heb je die acties uitgevoerd? En waarom in die volgorde? • Hoe heb je onverwachte zaken aangepakt en waarom op die manier? • Hoe reageerden anderen op jouw actie? En hoe ben je hiermee omgegaan?
4. Resultaat en Reflectie	<p>Wat was het resultaat van jouw acties in deze situatie?</p> <p>Andere vragen die de assessoren hierbij kunnen stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waarom was dit het resultaat? • Op welke wijze had het resultaat verbeterd kunnen worden? • Hoe kijk je terug op wat er in deze situatie is voorgevallen? • Op welke andere manier had je de situatie kunnen aanpakken? • Wat vond je van de rol van je collega's in deze situatie?
5. Transfer	<p>Transfervragen zijn om te achterhalen of je met nieuwe, onverwachte situaties kunt omgaan. Bij die vragen wordt vaak de volgorde van STAR gevolgd (nieuwe <u>situatie</u>, jouw <u>taak</u>, welke <u>acties</u>, wat is dan het <u>resultaat</u>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stel je voor...(de alternatieve situatie)...Wat zou je dan doen? En waarom? • Waarin verschilt ... (de alternatieve situatie) .... van de situatie zoals die in je proeve voorkwam.

Bijlage 1 Authenticiteit bij proeven van bekwaamheid

1. Inleiding

De meeste proeven van bekwaamheid op basis van examenstandaarden van De groene standaard moeten volgens de toetstechnische eisen afgenomen in een authentieke beroepscontext (uitvoeringsoptie 1). Er is behoefte aan een definitie van authenticiteit die ruimte biedt aan de AOC's, maar toch recht doet aan de uitgangspunten van De groene standaard met betrekking tot authenticiteit. Deze uitgangspunten zijn namelijk:

- Het beoordelen of een deelnemer competent is om te functioneren in de beroepspraktijk vraagt om het beoordelen van professioneel gedrag in authentieke beroepssituaties.
- Met deze manier van beoordelen vertrouwen krijgen van het werkveld. Met andere woorden, het werkveld moet het beroep direct herkennen in de beoordeling.

In deze bijlage wordt het begrip authenticiteit gedefinieerd aan de hand van vijf kenmerken, zodat AOC's kunnen bepalen en verantwoorden of examensituaties voldoen aan de eis van authenticiteit.

2. Hulpmiddel

Het 5-dimensionaal model voor authenticiteit (Gulikers, 2005) vormt de basis voor dit document. De daarin genoemde uitgangspunten voor authenticiteit zijn de volgende:

- Authenticiteit betekent 'overeenkomstig de beroepspraktijk'.
- Vijf kenmerken bepalen de authenticiteit van het examen. Deze vijf kenmerken kunnen *in meer of mindere mate* overeenkomen met de echte beroepspraktijk.
- Authenticiteit is (deels) subjectief: wat een docent authentiek vindt, hoeft een leerling of het werkveld niet automatisch ook als authentiek te ervaren.

De vijf kenmerken van authenticiteit

- 1. Taak:** *De opdracht / werkzaamheden die de deelnemer moet uitvoeren tijdens de proeve van bekwaamheid. Variabelen van het kenmerk taak zijn de complexiteit van de taak en de verantwoordelijkheid bij de taakuitoefening.*
- 2. Fysieke omgeving:** *De omgeving waarin de deelnemer de proeve van bekwaamheid aflegt. Variabelen van de fysieke omgeving zijn de toegang tot bronnen en materialen, en de tijdsdruk waaronder gewerkt wordt.*
- 3. Sociale omgeving:** *De interactiemogelijkheden tijdens de proeve van bekwaamheid. Een variabele van de sociale omgeving heeft betrekking op rollen van andere medewerkers, leidinggevende en klanten.*
- 4. Vorm:** *De manier van examineren (dit ligt binnen De groene standaard in belangrijke mate vast).*
- 5. Resultaat/beoordelingscriteria:** *De output die uiteindelijk beoordeeld wordt (product/proces) en de wijze waarop de prestatie beoordeeld wordt.*

In dit document dat de authenticiteit bij proeven regelt, is voor het kenmerk 'vorm' slechts één beschrijving gegeven, omdat de manier van examineren in de Algemene toetstechnische eisen van De groene standaard vastgelegd is. Datzelfde geldt voor de beoordelingscriteria onder kenmerk 5.

3. Algemene eisen rondom borging van authenticiteit in proeven

a. Borging vooraf door:

- Validatie van examenstandaarden door het bedrijfsleven. Het is de verantwoordelijkheid van De groene standaard om de examenstandaarden gevalideerd te krijgen door het bedrijfsleven aan de hand van de vraag: *"Vindt het werkveld dat de examenstandaard in het geheel en de kritische beroepssituatie in het bijzonder een goede weergave is van de beroepswerkelijkheid?"*
- Borging van de kwaliteit van de examensituatie. Het is de verantwoordelijkheid van het betreffende AOC om de kwaliteit van de examensituatie waar de proeve plaatsvindt te borgen, zodanig dat het regionale werkveld vertrouwen heeft in de proeve.

b. Borging achteraf:

Evaluatie bij werkveld én deelnemer of de uitgevoerde proeve als authentiek is ervaren en echt beroepsfunctioneren heeft beoordeeld. Met name als kolom 2 (gedeeltelijk in of vanuit een bedrijfscontext) van toepassing is, is het belangrijk dat achteraf geborgd wordt dat het werkveld en de deelnemer de proeve als authentiek hebben ervaren).

4. Authenticiteit

In de tabel op de volgende pagina is aan de hand van de vijf kenmerken uit het vijfdimensionale model voor authenticiteit aangegeven op welke manier een proeve 'authentiek' kan zijn. Er kunnen zich twee situaties met betrekking tot de vraag wat authentiek is, voordoen:

- Volledig in een bedrijfscontext.
- Gedeeltelijk in of vanuit een bedrijfscontext.

Kenmerk van authenticiteit	Authentiek: Volledig in een bedrijfscontext	Authentiek: Gedeeltelijk in of vanuit een bedrijfscontext
Taak	Het praktijkdeel van de proeve vereist geïntegreerd handelen van de deelnemer, doordat: de in de proeve uit te voeren werkzaamheden afkomstig zijn van een bedrijf, en de complexiteit van de proeve in overeenstemming is met de volledige complexiteit van het beroep, en de deelnemer binnen de proeve de volledige verantwoordelijkheid draagt die hoort bij de beroepsuitoefening op het niveau van de proeve.	De uit te voeren werkzaamheden in de proeve behoren niet tot de reguliere werkzaamheden van een bedrijf. Wel is er sprake van een opdrachtgever afkomstig uit de reële beroepspraktijk, die een beroepsreële taak formuleert voor uitvoering in de proeve. Ten aanzien van de taak geldt tevens dat: het praktijkdeel van de proeve geïntegreerd handelen vereist van de deelnemer, en <ul style="list-style-type: none"> • de complexiteit van de proeve in overeenstemming is met de volledige complexiteit van het beroep, en • de deelnemer binnen de proeve de volledige verantwoordelijkheid draagt die hoort bij de beroepsuitoefening op het niveau van de proeve.
Fysieke omgeving	De proeve wordt afgelegd binnen een bedrijf, waarbij: de deelnemer toegang heeft tot alle beschikbare bronnen/materialen binnen het bedrijf, en de werkzaamheden onder beroepsrealistische tijdsdruk door de deelnemer worden vervuld.	De proeve wordt niet binnen een bedrijf afgelegd, <u>mits</u> : de deelnemer toegang heeft tot alle voor de proeve noodzakelijke bronnen/materialen uit een reëel bedrijf, en de werkzaamheden onder beroepsrealistische tijdsdruk door de deelnemer worden vervuld.
Sociale omgeving	De proeve wordt afgelegd in de reguliere sociale omgeving van het bedrijf (andere medewerkers, leidinggevenden en klanten), waarbij: de balans tussen individueel werken en (diverse vormen van) samenwerken in overeenstemming is met een normale beroepsuitoefening, en de frequentie en inhoud van hulpvragen van de deelnemer of feedback aan de deelnemer in overeenstemming zijn met een normale beroepsuitoefening. <u>Tijdens de inrichtingsfase</u> mag ook één van de volgende situaties gecreëerd worden: <ul style="list-style-type: none"> • de deelnemer ontvangt leiding van een leidinggevende uit het bedrijf, maar (indien van toepassing) geeft zelf (bege)leiding aan mede-deelnemers en/of andere 'gesimuleerde' medewerkers. <u>Of</u>: • de deelnemer werkt met 'gesimuleerde' klanten. 	De proeve wordt niet afgelegd in de reguliere sociale omgeving van het bedrijf, <u>mits</u> : de balans tussen individueel werken en (diverse vormen van) samenwerken in overeenstemming is met een normale beroepsuitoefening, en de frequentie en inhoud van hulpvragen van de deelnemer of feedback aan de deelnemer in overeenstemming zijn met een normale beroepsuitoefening. Indien van toepassing kunnen de volgende situaties ook gelden: <ul style="list-style-type: none"> • de deelnemer geeft (bege)leiding aan mede-deelnemers en/of andere 'gesimuleerde' medewerkers. • de deelnemer werkt met 'gesimuleerde' klanten. • In een beroep waar individueel werken de norm is, werkt de deelnemer in een groep met mede-deelnemers, <u>mits</u> voldaan wordt aan de 'taak'-eisen in deze kolom.
Vorm	De proeve bestaat uit: het praktijkdeel, waarin het integraal handelen van de deelnemer geobserveerd wordt, en het criteriumgericht interview, waarin de deelnemer bevraagd wordt op beroepsrelevante werk- en denkprocessen.	Er worden geen concessies gedaan aan de vorm van de proeve. Zie de Algemene toetstechnische eisen voor verdere details over de vorm van de proeve.
Resultaat van proeve	De producten / diensten als resultaat van de werkzaamheden uit de proeve worden daadwerkelijk gebruikt door de beroepspraktijk.	De opgeleverde producten / diensten zijn beroepsrelevant zijn, maar ze worden <u>niet gebruikt</u> door de beroepspraktijk.